

studia podyplomowe

SPECJALISTA KOMPETENCJI MIĘDZYKULTUROWYCH

**KATEDRA
PORÓWNAWCZYCH
STUDIÓW
CYWILIZACJI**
UNIwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie

1. Czym jest kompetencja międzykulturowa?

2. Oferta studiów

3. Procedura rekrutacyjna

4. Plan studiów

5. Program studiów

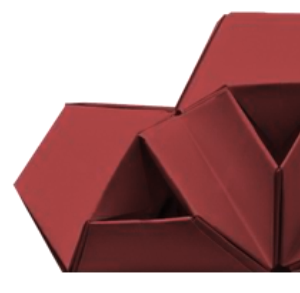
6. Efekty kształcenia

7. Informacje organizacyjne

Katedra Porównawczych Studiów Cywilizacji UJ
ul. Grodzka 52
31-044 Kraków

12 663 17 55
kpsc@uj.edu.pl
psc.uj.edu.pl

1. Czym są kompetencje międzykulturowe?

Kompetencje międzykulturowe to umiejętności pozwalające na efektywne funkcjonowanie w środowisku wielokulturowym i międzynarodowym. Poznanie specyfiki kultur, z których pochodzą nasi partnerzy biznesowi, członkowie zespołów projektowych czy znajomi, spotkani podczas zagranicznej podróży wakacyjnej, znacząco wpływa na przebieg interakcji. Wiedza o historii, tradycji i obyczajowości regionów świata staje się najważniejszym atutem w pomyślnej komunikacji i podejmowaniu współpracy. Zrozumienie mechanizmów funkcjonowania własnej kultury i kultur obcych staje się pożądaną kompetencją dla wszystkich, którzy funkcjonują w środowisku wielokulturowym i na co dzień spotykają się z cudzoziemcami.

Dla kogo kompetencje międzykulturowe mogą być przydatne?

Oferta studiów skierowana jest do:

- trenerów, coachów, nauczycieli, którzy planują prowadzenie szkoleń dla grup przygotowujących się do podjęcia pracy w międzynarodowym środowisku;
- nauczycieli, opiekunów i wychowawców pracujących z dziećmi i młodzieżą cudzoziemską;
- managerów i pracowników działów HR pragnących podnieść swoje umiejętności w zakresie zarządzania różnorodnością lub podnieść efektywność międzynarodowej kadry w firmie;
- pracowników administracji publicznej, w tym funkcjonariuszy straży granicznej, wojska, policji, straży miejskiej, pracowników wojewódzkich oddziałów ds. cudzoziemców, którzy w zakresie swoich obowiązków spotykają się z obcokrajowcami, ale także podejmują współpracę z międzynarodowymi agencjami śledczymi;
- pracowników organizacji pozarządowych, szczególnie o charakterze edukacyjnym i artystycznym, planujących realizację międzynarodowych projektów;
- dziennikarzy, reportażystów, fotoreporterów, podróżników, którzy chcą zyskać dodatkową wiedzę o rejonach, którymi się interesują.

W świecie XXI wieku, w którym znikają szybko dawne bariery geograficzne, a kontakty pomiędzy reprezentantami odmiennych cywilizacji są już codzienną rutyną, wiedza o innych cywilizacjach traci swój dawny ekskluzywny charakter i staje się w coraz większym stopniu wartością praktyczną: warunkiem rozumienia partnerów interakcji, ich wzorów zachowań, ideałów i dążeń. Ale nie tylko. Wiedza o innych cywilizacjach jest dzisiaj również warunkiem rozumienia stosunków międzynarodowych, żyjemy bowiem w epoce "świata wielobiegunowego", świata, w którym systematycznie zyskują na znaczeniu nowe podmioty globalnego ładu: Chiny, Japonia, Indie, Iran i społeczności arabskie – podmioty zakorzenione w odmiennych tradycjach kulturowych, stanowiących pod wieloma względami zaprzeczenie standardów cywilizacji euroamerykańskiej.

Prof. dr hab. Andrzej Flis

2. Oferta studiów

Studia przygotowują do samodzielnego projektowania, realizacji i ewaluacji prowadzonych aktywnymi metodami **szkoleń** dla osób dorosłych, ze szczególnym uwzględnieniem tematyki **komunikacji międzykulturowej**. W toku programu słuchacz uzyskuje kompleksową wiedzę z zakresu kulturoznawstwa międzykulturowego.

W toku cyklu kulturoznawczego słuchacze zapoznają się z wiedzą o krajach i regionach należących do głównych cywilizacji współczesnego świata: **islam, konfucjańskiej, indyjskiej oraz mezoamerykańskiej**.

Program umożliwia nabycie specjalistycznych umiejętności analitycznych, interpretacyjnych i komparatystycznych w aspekcie analizy zjawisk kulturowych i międzykulturowych, które pozwalają na lepsze zrozumienie roli kulturowego zróżnicowania współczesnego świata. Realizowany materiał podejmować będzie zagadnienia: kulturowe, społeczne, polityczne i ekonomiczne określające mechanizmy współczesnych stosunków międzynarodowych. Nacisk zostanie położony zarówno na wiedzę o historii, tradycji, religii wybranych regionów, jak i na praktyczny aspekt codziennych sytuacji w kontaktach z obcokrajowcami. Poruszane zagadnienia przygotowują do podjęcia interakcji o charakterze zawodowym i towarzyskim w środowisku wielokulturowym z poszanowaniem dla kultury reprezentowanej przez partnerów.

Uzyskane umiejętności oraz wiedza z zakresu komunikacji międzykulturowej pozwalają na kompetentne i efektywne realizowanie projektów szkoleniowych i działań edukacyjnych w branżach i instytucjach prowadzących swoją działalność na skalę międzynarodową.

3. Proces rekrutacji

Wymagania wstępne

Studia podyplomowe przeznaczone są dla absolwentów jednolitych studiów magisterskich, absolwentów studiów I i II stopnia oraz dla studentów studiów II stopnia.

Studia podyplomowe przeznaczone są w szczególności dla osób prowadzących lub planujących prowadzenie szkoleń, warsztatów, kursów, realizację projektów edukacyjnych, integracyjnych, mediatorskich w środowiskach międzynarodowych i wielokulturowych.

Wymagane dokumenty

Kwestionariusz zgłoszeniowy, ksero dowodu osobistego, odpis dyplomu.

Zasady rekrutacji

O przyjęciu na studia decyduje kolejność zgłoszeń oraz spełnienie wymagań wstępnych (jeżeli nie zostanie wypełniony limit miejsc, odbędzie się dodatkowa rekrutacja).

Kwalifikacje uzyskane przez słuchacza

Otrzymanie świadectwa ukończenia studiów podyplomowych

Opłata za studia podyplomowe

4 500 zł

Limit przyjęć

min. 25 osób maks. 30 osób

Termin rekrutacji

Od 30.05.2019 do 30.09.2019

Kierownik studiów

dr Renata Iwicka
renata.iwicka@uj.edu.pl

www.psc.uj.edu.pl

4. Plan studiów

Studia trwają dwa semestry i obejmują kilka rodzajów kursów:

I SEMESTR:

Lp.	Nazwa modułu kształcenia	forma zajęć*	O/F**	liczba godzin kontaktowych	Liczba punktów ECTS
1.	Systemy religijne i filozoficzne	wykład	O	36	3
2.	Zagadnienia polityczno-społeczno-gospodarcze	konwersatorium	O	60	6
3.	Komunikacja międzykulturowa	konwersatorium	O	20	3
4.	Warsztat pracy ze stereotypami. Warsztat antydyskryminacyjny	warsztat	O	6	3

Łączna liczba godzin: 122
Łączna liczba punktów ECTS: 15

II SEMESTR:

Lp.	Nazwa modułu kształcenia	forma zajęć*	O/F**	liczba godzin kontaktowych	Liczba punktów ECTS
1.	Komunikacja międzykulturowa z elementami języka	warsztat	O	80	8
2.	Psychologia międzykulturowa	wykład	O	16	2
3.	Konflikty międzykulturowe i wojny cywilizacji (conflict studies)	wykład	O	10	2
4.	Komunikacja niewerbalna	konwersatorium	O	12	3

Łączna liczba godzin: 118
Łączna liczba punktów ECTS: 15

Łączna liczba godzin: 240
Łączna liczba punktów ECTS: 30

* wykład/ćwiczenia/laboratoria/konwersatorium/seminarium/inne

** „O” – przedmiot obowiązkowy do zaliczenia, „F” – przedmiot fakultatywny (w planie studiów podyplomowych mogą zostać wprowadzone dodatkowe wyjaśnienia)

5. Program studiów

Cykl kulturoznawczy

Cykl kulturoznawczy obejmuje VIII modułów:

Moduł	Tytuł	Liczba godzin
I	Systemy religijne i filozoficzne	36
II	Zagadnienia społeczno-polityczno-gospodarcze	60
III	Komunikacja międzykulturowa z elementami języka	80
IV	Od konfliktu kulturowego do wojny cywilizacji	10
V	Praca ze stereotypami. Warsztat antydyskryminacyjny	6
VI	Psychologia międzykulturowa	16
VII	Komunikacja międzykulturowa	20
VIII	Komunikacja niewerbalna	12

Moduł I - Systemy religijne i filozoficzne

Cykl kulturoznawczy

Treści modułu kształcenia

Zagadnienia ogólne:

Święte teksty/księgi, założyciel, główne doktryny, system wartości
 Święta, czas religijny
 Podziały wewnętrzne, doktrynalne
 Specyfikacja regionalna – jej wpływ na kształtowanie myśli religijnej/filozoficznej
 Objawy zewnętrzne
 Porozumienie z przedstawicielem danego systemu
 Wpływ wartości na zachowania przedstawiciela danego systemu

Zagadnienia szczegółowe:

Hinduizm

1. Czym jest a czym nie jest hinduizm? Specyfika pojęcia i cechy dystynktywne indyjskiego światopoglądu (źródła w kanonie)
2. Odłamy i różnicowanie (wisnuizm, bhakti, Śiwaizm, śaktyzm, tantra)
3. Hinduski rytuał
4. Hinduizm w dobie nowożytnej i współczesnej

Buddyzm

1. Zarys historii: od nauczania Buddy Gautamy, przez akulturację buddyzmu w różnych obszarach Azji, aż do współczesności.
2. Najważniejsze doktryny i prądy myślowe buddyzmu i ich ewolucja w zmieniających się kontekstach kulturowych
3. Buddyjski kalendarz liturgiczny
4. Podstawowe buddyjskie tabu oraz obrzędy i zwyczaje religijne wspólne i specyficzne dla różnych regionów Azji.

Judaizm

1. dwa modele historii judaizmu: tradycyjny (M. Bałaban) i postnowoczesny (S. Sand)
2. Biblia hebrajska oraz jej główne toposy: przymierze, ziemia, prawo, przywódca
3. midrasz i machloket jako dwa centralne zjawiska myślenia rabinicznego na przykładzie Talmudu babilońskiego
4. chasydyzm jako najbardziej rozpoznawalny nurt judaizmu

Islam

1. Źródła islamu jako religii i cywilizacji,
2. Doktryny, ekspansja i rozłam
3. Kalendarz religijny
4. Kulturowe przejawy i uwarunkowania islamu
5. Współczesny świat islamu

Konfucjanizm

1. Czym jest „konfucjanizm” – próba definicji
2. Doktrynalne podstawy tradycji konfucjańskiej (*Trzydzieści klasyków*, Konfucjusz i jego uczniowie, neokonfucjaniści)
3. Tradycja konfucjańska w Chinach i Wietnamie
4. Tradycja konfucjańska w Japonii i Korei
5. Konfucjanizm a świat współczesny

Cele kształcenia

Moduł ma na celu przedstawienie słuchaczom podstawowych informacji na temat różnych współczesnych systemów religijnych oraz sposobu w jaki ich zrozumienie pozwala na głębsze porozumienie międzykulturowe. Zagadnienia poruszane w module przede wszystkim mają na celu uwrażliwienie słuchaczy na rozmaite zachowania religijne w codziennym życiu, ich rodzaje, sposoby celebracji, zewnętrzne objawy, a także praktyczne aspekty.

Moduł I - Systemy religijne i filozoficzne

Cykl kulturoznawczy

Sposób realizacji	wykład
Metody sprawdzania i oceny efektów kształcenia uzyskanych przez słuchaczy	Rozpoznanie wzorców zachowań wynikających z systemów religijnych i filozoficznych i odniesienie ich do codziennej komunikacji – jako krótkie, indywidualne wpisy słuchaczy w książeczkach zadań.
Typ modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny)	Obowiązkowy
Semestr	I
Imię i nazwisko osoby/osób prowadzących moduł	Hinduizm – prof. dr hab. Marta Kudelska, dr J. Zapart Buddyzm – dr hab. J. Grela, dr J. Zapart Judaizm – dr W. Kosior Islam – dr B. Prochwicz-Studnicka Konfucjanizm – dr J. Zamorski
Rodzaj i liczba godzin zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego i słuchaczy, gdy w danym module przewidziane są takie zajęcia	Wykład, 36
Liczba punktów ECTS przypisana modułowi	3
Bilans punktów ECTS	25h-30h pracy i zajęć = 1 ECTS 2 ECTS = 50 h pracy w tym: uczestnictwo w zajęciach (36h), czytanie tekstów, wypełnianie książeczki zadań (14h)
Stosowane metody dydaktyczne	Metody podające - wykład informacyjny Metody podające - objaśnienie lub wyjaśnienie Metody podające - prezentacja multimedialna
Forma i warunki zaliczenia modułu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia, a także forma i warunki zaliczenia poszczególnych zajęć wchodzących w zakres danego modułu	Słuchacz jest zobowiązany do prowadzenia tzw. książeczki zadań oraz indywidualnego wypełniania zawartych w niej poleceń. Omawiane zagadnienia podawane są na początku zajęć w formie listy pojęć. Student jest zobowiązany być na wszystkich wykładach.

Efekty kształcenia dla modułu kształcenia

[Wiedza]

- zna podstawową terminologię stosowaną w badaniach nad systemami religijnymi i filozoficznymi
- posiada podstawowe wiadomości z zakresu różnych kręgów kulturowych
- ma podstawową wiedzę o różnych wymiarach systemów religijnych i ich związków z różnymi sferami życia społecznego

[Umiejętności]

- umie samodzielnie zdobywać wiedzę i analizować teksty naukowe dotyczące systemów filozoficznych i religijnych
- potrafi określić rolę poszczególnych podsystemów kultury religijnej/filozoficznej różnych współczesnych regionów świata

[Kompetencje]

- ma świadomość roli dziedzictwa kulturowo-religijnego
- ma świadomość zachowania postawy szacunku i tolerancji wobec innych tradycji kulturowych
- potrafi samodzielnie uzupełniać i doskonalić nabytą wiedzę i umiejętności dotyczące systemów religijnych/filozoficznych

Moduł I - Systemy religijne i filozoficzne

Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej

Hinduizm

- Brockington J.L., *Święta nić hinduizmu*, tłum. Marzęcki J, Warszawa: Instytut Wydawniczy PAX 1990
Flood G., *Hinduizm – wprowadzenie*, tłum. Ruchel M., Kraków WUJ 2008
Kudelska M., *Hinduizm*, Kraków WAM 2006

Buddyzm

- Gethin R., *Podstawy buddyzmu*, tłum. Macios T., Stępień A., Kraków WUJ 2010
Keown D., *Buddyzm*, tłum. Jurewicz T., Warszawa, Prószyński i S-ka 1997
Williams P., *Buddyzm mahajana*, tłum. Smagacz H., Kraków Wydawnictwo A 2000

Judaizm

- Jędrzejewski P., *Judaizm bez tajemnic*, Kraków 2012
Pilarczyk K., *Literatura żydowska od epoki biblijnej do haskali: wprowadzenie religioznawcze, literackie i historyczne*, Kraków 2006
Tyloch W., *Judaizm*, Warszawa 1987

Islam

- Danecki J., *Podstawowe wiadomości o islamie*, t. I-II, Warszawa 1997-1998
Danecki J., *Arabowie*, Warszawa 2001
Martin R.C. (ed.), *Encyclopedia of Islam & the Muslim World*, New York 2004, Vol. 1-2

Konfucjanizm

- Künstler M.J., *Sprawa Konfucjusza*, Warszawa 1983
Yao X., *Konfucjanizm*, tłum. Hunia J., Kraków 2009

Moduł II - Zagadnienia społeczno-polityczno-gospodarcze

Cykl kulturoznawczy

Treści modułu kształcenia

Kurs wprowadza słuchaczy w zagadnienia społeczne, polityczne i gospodarcze współczesnego zróżnicowanego świata. W celu ułatwienia poruszania się po zagadnieniach, kurs podzielony jest na kręgi kulturowe oraz geograficzne.

Zagadnienia ogólne:

Zarys kwestii historycznych
 Położenie geograficzne i sąsiedzi (stosunki w regionie, alianse i wrogowie)
 Konflikty regionalne
 Struktura społeczna
 Ustrój państw
 System gospodarczy
 Kwestie etniczności, nacjonalizm

Zagadnienia szczegółowe:

Świat arabski (Maroko, Algieria, Tunezja, Libia, Egipt, Sudan, Jordania, Liban, Syria, Irak, Palestyna, Kuwejt, Katar, Zjednoczone Emiraty Arabskie, Bahrajn, Arabia Saudyjska, Jemen, Oman).

1. Świat arabski, Arabowie – próba definicji.
2. Geografia i klimat świata arabskiego.
3. Ukształtowanie się niepodległych państw arabskich po II wojnie światowej.
4. Próby zjednoczenia świata arabskiego przed i po II wojnie światowej (panarabizm, naseryzm, nacjonalizmy terytorialne).
5. Systemy polityczne.
6. Zróżnicowanie religijne i etniczne.
7. Struktura społeczna.
8. Gospodarka.
9. Arabska Wiosna i jej konsekwencje.
10. Islam polityczny – od Braci Muzułmanów do ISIS.
11. Stosunek Arabów do Zachodu.
12. Wybrane zagadnienia społeczne (edukacja, bieda, bezrobocie, sytuacja kobiet).
13. Elementy prawa.

Izrael

1. Powstanie państwa Izrael, jego okoliczności, specyfika i konsekwencje
2. Relacje Palestyna – Izrael: między konfliktem a dialogiem
3. Zróżnicowanie religijne, kulturowe i etniczne społeczeństwa Izraela oraz jego przyczyny

Japonia

1. Mity założycielskie – wpływ na kształtowanie polityki najnowszej, ustrój państwowy
2. Kwestia „czystości etnicznej” i plany Pan-azjanizmu
3. Spory terytorialne
4. „Stracona dekada” – sytuacja ekonomiczna
5. Nacjonalizm japoński

Korea

1. Mity założycielskie (w tym dynastii Kim w DPRK)
2. Rys historyczny – związki z państwami chińskimi i Japonią, „Cud nad Rzeką Han” w XX wieku
3. Narodziny społeczeństwa obywatelskiego
4. Kwestie ekonomiczne i użycie *soft poweru* (ROK), sytuacja w DPRK
5. Struktura społeczna

Chiny + Tybet

1. Zarys najnowszej historii Chin
2. Współczesne społeczeństwo chińskie i tybetańskie oraz jego wartości - rodzina, naród, państwo
3. Chiny a "chiński świat" - Hong Kong, Singapur, Tajwan
4. Dylematy rozwoju Chin

Moduł II - Zagadnienia społeczno-polityczno-gospodarcze

Cykl kulturoznawczy

cd Treści modułu kształcenia

5. Dwugłós tybetańsko-chiński w kwestii Tybetu
6. Rola diaspory w kreowaniu obrazu Tybetu

Iran, Afganistan, Poradziecka Azja Centralna

1. Irański/perski – wprowadzenie;
2. Geografia i klimat omawianych obszarów;
3. Zróżnicowanie religijne, etniczne i społeczne w Iranie;
4. Przemiany państwowości irańskiej i irański nacjonalizm;
5. Islamska Republika Iranu – ideologia i system polityczny;
6. Wybrane zagadnienia społeczne (np. edukacja, sytuacja kobiet, emigracja) i gospodarcze (np. rynek pracy, handel międzynarodowy) w kontekście Iranu;
7. Zróżnicowanie religijne, etniczne i społeczne państw Azji Centralnej (Afganistan i obszary poradzieckie);
8. Systemy polityczne na obszarze Azji Centralnej;
9. Wybrane zagadnienia społeczne (np. edukacja, sytuacja kobiet, emigracja) i gospodarcze (np. rynek pracy, handel międzynarodowy) w kontekście wybranych państw Azji Centralnej;

Mongolia

1. Sytuacja geopolityczna współczesnej Mongolii i koncepcja "kraju-kanapki"
2. Mongolski nacjonalizm, jego baza ideowa i symboliczna
3. Tradycyjny vs. współczesny model życia i porządku społecznego w Mongolii oraz w obszarach pozostających pod wpływem kultury tybetańskiej

Azja Płd.

1. Rys historyczny, systemy polityczne
2. Gospodarka
3. Geografia i klimat
4. Struktura społeczna
5. Zróżnicowanie etniczne i religijne

Ameryka Łacińska

1. Najważniejsze cywilizacje prekolumbijskich (Majowie, Aztekowie i Inkowie)
2. Historia konkwisty, ekonomia, społeczeństwo, rozwój w epoce kolonialnej
3. Walka o niepodległość poszczególnych krajów Ameryki Łacińskiej,
4. Kwestie sytuacji rdzennych mieszkańców
5. Ingerencja USA w lokalną politykę i przestępczości zorganizowanej
6. Migracje
7. Panorama religijna.

Cele kształcenia

Kurs ma na celu wprowadzenie studentów w złożoną problematykę współczesnych przemian społecznych, kulturowych, gospodarczych i politycznych w różnych regionach świata (świat arabski, Bliski Wschód, Azja Centralna, Azja Wschodnia, Azja Południowo-Wschodnia, Indie, Ameryka Łacińska). Umożliwia zrozumienie dywersyfikacji kulturowej, etnicznej i religijnej oraz rozpoznanie poszczególnych grup społecznych. To z kolei umożliwia zrozumienia w jaki sposób specyficzna dla danego regionu kultura wpływa na porozumienie z innymi. Wyjaśnienie zjawisk gospodarczych i politycznych umożliwia poznanie systemów politycznych, współczesnej sytuacji ekonomicznej w regionach często objętych konfliktami, co prowadzi do głębszego zrozumienia problemów danego regionu.

Moduł II - Zagadnienia społeczno-polityczno-gospodarcze

Cykl kulturoznawczy

Sposób realizacji	Wykład konwersatoryjny
Metody sprawdzania i oceny efektów kształcenia uzyskanych przez słuchaczy	Ocena wypowiedzi pisemnej (komentarza) pod kątem poprawności merytorycznej i formalnej oraz umiejętności analitycznych.
Typ modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny)	obowiązkowy
Semestr	I
Imię i nazwisko osoby/osób prowadzących moduł	Kraje arabskie - dr M. Książ, Izrael - dr W. Kosior, Japonia - dr R. Iwicka, Korea - dr R. Iwicka, Chiny + Tybet - dr J. Zamorski, dr hab. J. Grela, Iran - dr P. Niechciał, Afganistan - dr P. Niechciał, Poradziecka Azja Centralna - dr P. Niechciał, Mongolia - dr hab. J. Grela Azja Płd. - dr A. Staszczuk, dr M. Moroń, Ameryka Łacińska - dr P. Michalik
Rodzaj i liczba godzin zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego i słuchaczy, gdy w danym module przewidziane są takie zajęcia	Wykład konwersatoryjny Debata Debata oxfordzka 60 h
Liczba punktów ECTS przypisana modułowi	6 ECTS
Bilans punktów ECTS	6 ECTS = 150 h pracy w tym: obecność na zajęciach (60h), czytanie materiałów (45h), przygotowanie wypowiedzi pisemnej (45h)
Stosowane metody dydaktyczne	Metody eksponujące – film Metody podające – anegdota Metody podające – prezentacja multimedialna Metody podające – wykład informacyjny Metody problemowe – dyskusja dydaktyczna Metody problemowe – wykład konwersatoryjny
Forma i warunki zaliczenia modułu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia, a także forma i warunki zaliczenia poszczególnych zajęć wchodzących w zakres danego modułu	Warunkiem zaliczenia jest obecność oraz samodzielne napisanie komentarza do wybranego tekstu publicystycznego dotyczącego bieżących wydarzeń w omawianych podczas zajęć regionach.

Efekty kształcenia dla modułu kształcenia

W wyniku przeprowadzonych zajęć słuchacz:

[Wiedza]

- ma podstawową wiedzę w zakresie problematyki społeczno-polityczno-gospodarczej we współczesnym świecie w wybranych regionach
- ma podstawową wiedzę o różnych wymiarach kultury i jej związkach z innymi sferami życia społecznego, gospodarczego i politycznego w wybranych regionach;
- ma podstawową wiedzę dotyczącą przemian kulturowych w wybranych regionach
- zna, rozumie, potrafi identyfikować oraz badać przejawy i znaczenie dziedzictwa kulturowego, tożsamości kulturowej oraz ich przemian
- ma świadomość kompleksowego charakteru kultury symbolicznej w jej historycznych kontekstach w różnych regionach

Moduł II - Zagadnienia społeczno-polityczno-gospodarcze

Cykl kulturoznawczy

cd. Efekty kształcenia dla modułu kształcenia

[Umiejętności]

- umie samodzielnie zdobywać wiedzę i analizować teksty naukowe i publicystyczne dotyczące zagadnień współczesnych problemów wybranych regionów w ich wieloaspektowym charakterze
- posiada umiejętność rozumienia, analizowania i badania zjawisk kulturowych, społecznych i politycznych współczesnego świata w ich wieloaspektowym charakterze
- rozpoznaje i krytycznie analizuje elementy dziedzictwa kulturowego i systemów symbolicznych wybranych kultur, potrafi ustalić znaczenia tych wytworów oraz ich miejsce w procesie historyczno-kulturowym
- potrafi określić rolę poszczególnych podsystemów kultury;
- posiada umiejętność przygotowania w formie pisemnej komentarza do aktualnych wydarzeń w wybranych regionach

[Kompetencje]

- potrafi samodzielnie organizować i realizować wyznaczone zadania
- ma świadomość zróżnicowanego dziedzictwa kulturowego w wybranych regionach świata
- ma świadomość zachowania postawy szacunku i tolerancji wobec innych tradycji kulturowych
- ma pogłębioną świadomość systemu wartości leżącego u podstaw rozmaitych kręgów kulturowych
- potrafi samodzielnie uzupełniać i doskonalić nabytą wiedzę i umiejętności dotyczące współczesnego świata

Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej

Świat arabski:

- Brzezińska J., 2011, *Islam i feminizm? – Ruch kobiet w Egipcie na rzecz równouprawnienia płci*, „Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Sociologica”, nr 39, s. 129–148.
- Crom G., 2003, *Bliski Wschód w ogniu. Oblicza konfliktu 1956–2003*, Warszawa: Wydawnictwo Akademickie DIALOG.
- Dawisha A., 2003, *Arab Nationalism in the Twentieth Century. From Triumph to Despair*, Princeton University Press.
- Doumato E. A., 1992, *Gender, Monarchy, and National Identity in Saudi Arabia*, „British Journal of Middle Eastern Studies”, nr 1 (19), s. 31–47.
- Findlow S., 2006, *Higher Education and Linguistic Dualism in the Arab Gulf*, „British Journal of Sociology of Education”, nr 1 (27), s. 19–36.
- Górak-Sosnowska K., 2007, *Świat arabski wobec globalizacji. Uwarunkowania gospodarcze, kulturowe i społeczne*, Warszawa: Difin.
- Górak-Sosnowska K. (red.), Pachniak K. (red.), 2012, *Bunt czy rewolucja? Przemiany na Bliskim Wschodzie po 2010 roku*, Łódź: Wydawnictwo Ibidem.
- Hopkins N.S. (red.), Saad Eddin Ibrahim (red.), 1997, *Arab Society, Class, Gender, Power, and Development*, The American University in Cairo Press.
- Jelonek A. W. (red.), 2011, *Nacjonalizm, etniczność i wielokulturowość na Bliskim i Dalekim Wschodzie*, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.
- Kapiszewski A. (red.), 2008, *Świat arabski w procesie przemian. Zmiany społeczne i kulturowe oraz reformy polityczne*, Kraków: Księgarnia Akademicka.
- Khalaf S. (red.), Khalaf R.S. (red.), 2010, *Arab Society and Culture: An Essential Guide*, London/San Francisco/Beirut: Saqi Books.
- Nisan M., 2002, *Minorities in the Middle East . A History of Struggle and Self-Expression. Second Edition*, Jefferson/North Carolina/ London: McFarland.
- Wiktorowicz Q., 2006, *Anatomy of the Salafi Movement*, „Studies in Conflict & Terrorism”, nr 29, s.207–239.
- Würth A., 2003, *Stalled Reform: Family Law in Post-Unification Yemen*, „Islamic Law and Society”, nr 1 (10), s. 12–33.
- Zdanowski J., 2009, *Współczesna muzułmańska myśl społeczno-polityczna. Nurt Braci Muzułmanów*, Warszawa.
- Zdanowski J., 2010, *Historia Bliskiego Wschodu w XX wieku*, Wrocław: Ossolineum.

Moduł II - Zagadnienia społeczno-polityczno-gospodarcze

Cykl kulturoznawczy

Cd. Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej

Izrael

Proszyk J., *Życie według wartości. Żydowscy liberalowie, ortodoksi i syjoniści w Bielsku i Białej*, Jaworze 2012.

Sidi E., *Izrael oswojony*, Warszawa 2016.

Chiny + Tybet

N. Bloch, *Urodzeni uchodźcy*, Wrocław 2011

K. Kollmar-Paulenz, *Tybet. Zarys historii*, Warszawa 2009

+ materiały przygotowane przez prowadzących

Japonia

Pałasz-Rutkowska E., Starecka K., *Japonia*, Warszawa 2004

+ materiały prowadzącej

Korea

Rurarz J.P., *Historia Korei*, Warszawa 2009

+ materiały prowadzącej

Iran, Afganistan, Poradziecka Azja Środkowa

Abrahamian E., *Historia współczesnego Iranu*, Warszawa 2011.

Chorośnicki M. (red.), *Współczesne oblicze Iranu*, red. Michał, Kraków 2012.

Coville T., *Najnowsza historia Iranu. Republika islamska*, Warszawa 2009.

Giustozzi A., *Koran, kałasznikow i laptop. Rebelia neotalibów w Afganistanie*, Kraków 2009.

Keddie N.R., *Współczesny Iran. Źródła i konsekwencje rewolucji*, Kraków 2007.

Krasnowolska A. (red.), *Historia Iranu*, Wrocław 2010.

Modrzejewska-Leśniewska J., *Historia państw świata w XX i XXI wieku. Afganistan*, Warszawa 2010.

Sierakowska-Dyndo J., *Afganistan – narodziny republiki*, Warszawa 2002.

Stępniewski T., *Nowa Wielka Gra w regionie Azji Centralnej*, Lublin, Warszawa 2012.

Zapaśnik S., „Walczący islam” w Azji Centralnej: problem społecznej genezy zjawiska, Wrocław 2006.

Wybrane artykuły z *Encyclopaedia Iranica*, red. E. Yarshater, <http://www.iranica.com/>.

Mongolia

Oyungerel Tangad, *Scheda po Czyngis Chanie. Demokracja po mongolsku*, Warszawa 2013, s. 147-222.

Azja Południowa

Bolvin M., *Indie. Zarys historii*, Warszawa 2011

Rothermund D., *Indie. Nowa azjatycka potęga*, Warszawa 2010

Skakuj-Puri M., *Życie codzienne w Delhi*, Warszawa 2011

Ameryka Łacińska

Olko J. i Żrałka J., *W krainie czerni i czerwieni. Kultury prekolumbijskiej Mezoameryki*, Warszawa 2009.

Eakin M.C., *Historia Ameryki Łacińskiej. Zderzenie kultur*, Kraków 2009.

Gawrycki M.F., *Ameryka Łacińska we współczesnym świecie*, Warszawa 2006.

Moduł III - Komunikacja międzykulturowa z elementami języka

Cykl kulturoznawczy

Cele kształcenia	
Kurs ma na celu poszerzenie kompetencji międzykulturowych, przygotowanie uczestników do aktywnego i swobodnego funkcjonowania w wybranych kręgach kulturowych w sytuacjach prywatnych i zawodowych, kształtowanie praktycznych umiejętności efektywnego komunikowania się z przedstawicielami innych kultur. Metody kursu mają na celu uwrażliwienie i mocne osadzenie uczestnika w danej kulturze bez postawy dyskryminacyjnej.	
Metody sprawdzania i oceny efektów kształcenia uzyskanych przez słuchaczy	Ocena ciągła umiejętności nabywanych w trakcie zajęć (rozwiązywanie zadań problemowych, zaangażowanie w dyskusję, obserwacja umiejętności praktycznych studenta, prezentacja wyników w formie ustnej, zadania wykonywane grupowo, posumowania, case studies).
Typ modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny)	obowiązkowy
Semestr	II
Imię i nazwisko osoby/osób prowadzących moduł	Kraje arabskie - dr M. Książ, dr B. Prochwicz-Studnicka Izrael - dr W. Kosior Japonia - dr R. Iwicka Korea - dr R. Iwicka Chiny+Tybet - dr J. Zamorski, dr hab. J. Grela Iran, Afganistan, Poradziecka Azja Centralna- dr P. Niechciał Mongolia - dr hab. J. Grela Azja Płd. - dr A. Staszczyk, dr M. Moroń Ameryka Łacińska - dr P. Michalik
Sposób realizacji	Warsztaty
Wymagania wstępne i dodatkowe	Brak
Rodzaj i liczba godzin zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego i słuchaczy, gdy w danym module przewidziane są takie zajęcia	Warsztaty 80h
Liczba punktów ECTS przypisana modułowi	8
Bilans punktów ECTS	8 ECTS = 200 h pracy, w tym: obecność (80h), przygotowanie do zajęć: czytanie materiałów (80h), przygotowanie wypowiedzi ustnej (40h)
Stosowane metody dydaktyczne	Metody eksponujące - film Metody podające - objaśnienie lub wyjaśnienie Metody problemowe - metody aktywizujące - dyskusja dydaktyczna Metody problemowe - wykład konwersatoryjny Metody problemowe - metody aktywizujące - metoda przypadków Metody problemowe - metody aktywizujące - inscenizacja Metody problemowe - metody aktywizujące - metoda sytuacyjna Metody praktyczne - symulacja Metody praktyczne - ćwiczenia produkcyjne
Forma i warunki zaliczenia modułu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia, a także forma i warunki zaliczenia poszczególnych zajęć wchodzących w zakres danego modułu	Warunkiem zaliczenia kursu jest aktywne uczestnictwo w zajęciach.

Moduł III – Komunikacja międzykulturowa z elementami języka

Treści modułu kształcenia

Iran, Afganistan, Poradziecka Azja Centralna

1. Nawiązywanie kontaktów (komunikacja werbalna i niewerbalna, zachowania proksemiczne, podstawowe elementy języka w omawianym obszarze).
2. Zawieranie znajomości, przyjaźnie, odwiedziny w domu, obowiązujące konwenanse, uroczystości, prezenty, strój.
3. Tabu.
4. Relacje damsko-męskie.
5. Relacje i negocjacje biznesowe.

Mongolia

1. Specyfika języka mongolskiego i sposoby jego zapisu
2. Płeć w Mongolii
3. Nawiązywanie kontaktów
4. Etykieta zachowania

Azja Południowa

Ameryka Łacińska

1. Wprowadzenie podstawowych elementów języka hiszpańskiego
2. Obyczajowość (zwyczaje, podróże, odwiedziny)
3. Savoir-vivre charakterystyczny dla wybranych krajów Ameryki Łacińskiej, w tym Meksyku, Kuby, Peru i Brazylii.

Efekty kształcenia dla modułu kształcenia

W wyniku przeprowadzonych zajęć student:

[Wiedza]

- posiada podstawową wiedzę z zakresu kultury wybranych regionów we współczesnym świecie i jej związkach z innymi sferami życia społecznego
- zna i rozumie charakterystyczne dla wybranych kultur wzorce zachowania i myślenia w komunikacji interpersonalnej
- zna podstawowe zwroty w wybranych językach

[Umiejętności]

- potrafi efektywnie komunikować się z ludźmi różnych kręgów kulturowych w sytuacjach prywatnych i zawodowych
- potrafi odczytać treści jawne i ukryte w komunikacji z mieszkańcami wybranych regionów świata
- potrafi prawidłowo analizować, interpretować i wyjaśniać zjawiska z zakresu komunikacji międzykulturowej
- potrafi rozpoznać język/pismo danego kręgu kulturowego i nawiązać podstawową rozmowę z rodzimym użytkownikiem języka

[Kompetencje]

- potrafi współdziałać i pracować w grupie, przyjmując w niej różne role;
- ma świadomość zachowania postawy szacunku i tolerancji wobec innych tradycji kulturowych;
- ma świadomość różnic kulturowych pomiędzy przedstawicielami stereotypowo określanych jedną nazwą (Azjaci, muzułmanie, Indianie, itp)
- w prawidłowy sposób nawiązuje relacje społeczne z przedstawicielami innych kręgów kulturowych;
- ma świadomość konieczności ciągłego pogłębiania i aktualizowania wiedzy z zakresu danego kręgu kulturowego.

Moduł III - Komunikacja międzykulturowa z elementami języka

Cykl kulturoznawczy

Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej

Świat arabski

Literatura podstawowa:

1. E. Feghali, „Arab cultural communication patterns”, *International Journal of Intercultural Relations* 21/3 (1997), s. 345-378.
2. A. Grajewska, *Życie codzienne w Kairze*, Warszawa 2004.
3. S. Hamady, *Temperament and character of the Arabs*, New York 1960.
4. M. K. Nydell, *Zrozumieć Arabów*, Warszawa 2001.
5. R. Patai, *The Arab Mind*, with an updated foreword by Norvell B. DeAtkine, Tucson, AZ, 2010.
6. I. Taida-Drózd, *Życie codzienne w Abu Zabi 1989-2004*, Warszawa 2015.

Literatura uzupełniająca:

1. A. Almaney, A. Alwan, *Communicating with the Arabs. A handbook for the business executive*, Prospect Heights, Illinois 1982.
2. *Arabic phrase book and dictionary* by Berlitz, Singapore 2007
3. E. Shouby, „The Influence of the Arabic Language on the Psychology of the Arabs,” *Middle East Journal* 5 (1951), s. 284-302.
4. R.S. Zaharna, „Understanding Cultural Preferences of Arab Communication Patterns”, *Public Relations Review* 21/3 (1995), s. 241-255.

Izrael

Humphreys A., Tilbury N., *Praktyczny przewodnik: Izrael i terytoria palestyńskie*, Bielsko-Biała 2000.
In-flight Hebrew. Learn before You Land, New York 2005.

Chiny

J. Grela, *Podstawy religijnej kultury Tybetu*, Kraków 2015, s. 119-190;
M. Kapstein, *Tybetańczycy*, Kraków 2010, s. 20-28.
+ materiały przygotowane przez prowadzących

Japonia

+ materiały przygotowane przez prowadzącą

Korea

+ materiały przygotowane przez prowadzącą

Mongolia

S. Godziński, *Współczesny język mongolski*, Warszawa 1998.

Iran, Afganistan, Poradziecka Azja Centralna

Pomorski J.M., *Jak narody porozumiewają się ze sobą w komunikacji międzykulturowej i komunikowaniu medialnym*, Kraków 2012.

Bar S., *Iran: Cultural Values, Self-images and Negotiating Behavior*, 2004.

Sierakowska-Dyndo J., *Granice wyobraźni politycznej Afgańczyków. Normatywno-aksjologiczne aspekty tradycji afgańskiej*, Warszawa 1998.

Azja Południowa

Ameryka Łacińska

Derwich K. i Kania M., *Ruchy społeczne i etniczne w Ameryce Łacińskiej*, Kraków 2011.

Michalik P.G., *Podmiejskim do Indian. Reportaże z Meksyku*, Warszawa 2016.

Moduł IV - Od konfliktu kulturowego do wojny cywilizacji

Cykl kulturoznawczy

Cele kształcenia

1. Przybliżenie wiedzy w zakresie podstawowej terminologii w zakresie studiów nad wojną i konfliktem.
2. Zapoznanie z podstawowymi koncepcjami dotyczącymi genezy, przebiegu oraz perspektyw rozwiązywania konfliktów o podłożu kulturowym.
3. Omówienie socjologicznej, antropologicznej oraz kulturoznawczej perspektywy w badaniu związków kultury i konfliktów.

Efekty kształcenia dla modułu kształcenia

Rozumie złożoność i specyfikę kulturowych studiów nad wojną i konfliktem - zna podstawową terminologię oraz podejścia badawcze. Jest zapoznany z podstawowymi koncepcjami dotyczącymi genezy, przebiegu oraz perspektyw rozwiązywania konfliktów o podłożu kulturowym

Metody sprawdzania i oceny efektów kształcenia uzyskanych przez słuchaczy	Dyskusja
Typ modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny)	obowiązkowy
Semestr	II
Imię i nazwisko osoby/osób prowadzących moduł	Dr Elżbieta Olzacka, dr Marek Moroń
Sposób realizacji	Wykład
Wymagania wstępne i dodatkowe	brak
Rodzaj i liczba godzin zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego i słuchaczy, gdy w danym module przewidziane są takie zajęcia	wykład 10h
Liczba punktów ECTS przypisana modułowi	2
Bilans punktów ECTS	2 ECTS = 50 h pracy, w tym: obecność na zajęciach (10 h), przeczytanie materiałów zaleconych przez prowadzących i przygotowanie do dyskusji (40h)
Stosowane metody dydaktyczne	Prezentacja multimedialna Opis Prelekcja Pogadanka
Forma i warunki zaliczenia modułu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia, a także forma i warunki zaliczenia poszczególnych zajęć wchodzących w zakres danego modułu	Obecność oraz dyskusja

Treści modułu kształcenia

1. Geneza, dynamika oraz perspektywy rozwiązywania konfliktów kulturowych
2. Wojna a kultura - perspektywa socjologiczna, antropologiczna oraz kulturoznawcza

Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej

- Crepon P., *Religie a wojna*, Gdańsk 1994
 Keegan J., *Historia wojen*, Warszawa 1988
 Malešević S., *The Sociology of War and Violence*, New York 2010
 Schreiber H., *Świadomość międzykulturowa. Od militaryzacji antropologii do antropologizacji wojska*, Warszawa 213
 Stomma L., *Antropologia wojny*, Warszawa 2014

Moduł V - Praca ze stereotypami. Warsztat antydyskryminacyjny

Cele kształcenia

Cele warsztatu:

- uporządkowanie pojęć: schemat poznawczy, stereotyp, uprzedzenie, dyskryminacja, wykluczenie społeczne i zrozumienie mechanizmu powstawania stereotypów;
- nabywanie umiejętności tzw. zarządzania stereotypem, która polega m.in. na odróżnianiu wiedzy stereotypowej od wiedzy kulturowej (faktograficznej);
- kształtowanie postawy wrażliwości międzykulturowej (zrozumienie znaczenia myślenia stereotypowego dla kształtowania się negatywnej postawy w stosunku do osób odmiennych kulturowo, a także konsekwencji takiego nastawienia w postaci niesprawiedliwego zachowania wobec tych osób);
- zapoznanie się z formą treningu antydyskryminacyjnego i uświadomienie sobie przydatności wiedzy z obszaru kompetencji międzykulturowej w miejscu pracy i życiu codziennym.

Efekty kształcenia dla modułu kształcenia

W toku zajęć student uzyska wiedzę z zakresu psychologicznych i socjologicznych koncepcji: genezy, mechanizmów funkcjonowania oraz metod zmiany stereotypów. Nabędzie umiejętności związane z identyfikowaniem, analizowaniem zjawisk podlegających stereotypizacji, a także metod przeciwdziałania stereotypizowaniu i dyskryminacji. Będzie potrafił/-a samodzielnie zaprojektować działania służące edukacji antydyskryminacyjnej. Student/-ka po zakończeniu warsztatu powinni nabyć kompetencje interpersonalne i społeczne.

Metody sprawdzania i oceny efektów kształcenia uzyskanych przez słuchaczy	Grupowe zadanie projektowe. Opracowanie kampanii społecznej zwalczającej wybrany stereotyp funkcjonujący w przestrzeni publicznej.
Typ modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny)	obowiązkowy
Semestr	I
Imię i nazwisko osoby/osób prowadzących moduł	Dr Agnieszka Kowalska
Sposób realizacji	warsztat
Wymagania wstępne i dodatkowe	brak
Rodzaj i liczba godzin zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego i słuchaczy, gdy w danym module przewidziane są takie zajęcia	warsztat 6
Liczba punktów ECTS przypisana modułowi	3
Bilans punktów ECTS	3 ECTS = 75 ECTS pracy w tym: obecność (6 h) przygotowanie do zajęć: przeczytanie materiałów (24 h), wykonanie i przedstawienie projektu (45 h)
Stosowane metody dydaktyczne	Metody eksponujące - film, Metody podające - objaśnienie lub wyjaśnienie, Metody podające - pogadanka, Metody podające - prelekcja, Metody podające - prezentacja multimedialna, Metody podające - wykład informacyjny, Metody problemowe - metody aktywizujące - dyskusja dydaktyczna, Metody problemowe - metody aktywizujące - metoda przypadków
Forma i warunki zaliczenia modułu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia, a także forma i warunki zaliczenia poszczególnych zajęć wchodzących w zakres danego modułu	Aktywny udział w zajęciach Grupowe zadanie projektowe. Opracowanie kampanii społecznej zwalczającej wybrany stereotyp funkcjonujący w przestrzeni publicznej.

Moduł V - Praca ze stereotypami. Warsztat antydyskryminacyjny

Treści modułu kształcenia

Kto podlega stereotypizacji?
Gdzie się tworzy stereotyp: w głowie jednostki czy w społeczeństwie?
Jak definiujemy stereotyp
Cechy stereotypu
Na czym polega poznawczy i apoznawczy charakter stereotypu?
Geneza stereotypów
Typy stereotypów (autostereotyp)
Czy stereotyp jest zawsze negatywny?
Modele badawcze stereotypu
Jak badać stereotypy?
Czy i jak możliwa jest zmiana stereotypu?
Stereotyp a uprzedzenie a dyskryminacja
Dyskryminacja ze względu na: płeć, wiek, rasę, narodowość, inne
Stereotypy narodowe. (przykłady)

Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej

Literatura podstawowa:

Bokszański Z., *Stereotypy a kultura*, Wrocław 1997.
Dyer R., *Funkcja stereotypów*, w: Antropologia kultury wizualnej, Warszawa 2012.
Kofta M. (red.), *Myślenie stereotypowe i uprzedzenia. Mechanizmy poznawcze i afektywne*, Warszawa 2004.
Kofta M. i Jasińska-Kania A. (red.), *Stereotypy i uprzedzenia: uwarunkowania społeczno kulturowe*, Warszawa 2001.
Michałowski P., *Strategie skandalu i stereotypy odbioru*, „Przestrzenie Teorii”, nr 2, 2003.
Schaff A., *Stereotypy a działanie ludzkie*, Warszawa 1981.
Stereotypy i uprzedzenia, red. Z. Chlewiński, I. Kurcz, Warszawa 1992, (wybór).

Literatura uzupełniająca:

Bartmiński J., *Czy możemy wyzwolić się ze stereotypów? Stereotypy a wzory kultury*, w: Język Polski w Szkole – Gimnazjum, 1999 (1999/2000), z. 1.
Kurcz I., *Stereotyp, prototypy i procesy kategoryzacji*, w: Z. Chlewiński i I. Kurcz (red.), *Stereotypy i uprzedzenia*, Warszawa 1992.

Moduł VI - Psychologia międzykulturowa

Cykl kulturoznawczy

Cele kształcenia

Prezentacja tak uniwersalnych jak i kulturowo specyficznych aspektów wybranych procesów psychologicznych umożliwiających zrozumienie zachowania przedstawicieli innych kultur.

Efekty kształcenia dla modułu kształcenia

Wiedza:

- Student zna podstawowe założenia paradygmatu lingwistyki kognitywnej;
- Student zna koncepcję naturalnego języka semantycznego.
- Student zna pojęcie skryptu oraz związane z nim problemy.
- Student zna modele motywacji oraz psychologiczne hierarchie wartości.

Umiejętności:

- Student potrafi posługiwać się specjalistyczną terminologią.
- Student potrafi operacjonalizować specjalistyczne terminy.
- Student potrafi samodzielnie studiować prace naukowe z zakresu psychologii międzykulturowej.

Kompetencje:

- Student ma świadomość zachowania postawy szacunku i tolerancji wobec innych tradycji kulturowych.

Student potrafi uczestniczyć w dyskusji grupowej.

Metody sprawdzania i oceny efektów kształcenia uzyskanych przez słuchaczy	Dyskusja
Typ modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny)	obowiązkowy
Semestr	II
Imię i nazwisko osoby/osób prowadzących moduł	dr Wojciech Kosior
Sposób realizacji	wykład
Wymagania wstępne i dodatkowe	brak
Rodzaj i liczba godzin zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego i słuchaczy, gdy w danym module przewidziane są takie zajęcia	16
Liczba punktów ECTS przypisana modułowi	2
Bilans punktów ECTS	2 ECTS = 50h pracy, w tym: obecność na zajęciach (16h), przygotowanie do zajęć (34h)
Stosowane metody dydaktyczne	Metody podające - prezentacja multimedialna Metody podające - wykład informacyjny Metody praktyczne - metoda przewodniego tekstu Metody problemowe - klasyczna metoda problemowa Metody problemowe - metody aktywizujące - dyskusja dydaktyczna Metody problemowe - wykład konwersatoryjny
Forma i warunki zaliczenia modułu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia, a także forma i warunki zaliczenia poszczególnych zajęć wchodzących w zakres danego modułu	Obecność oraz aktywność na zajęciach (przeczytanie tekstu)

Moduł VI - Psychologia międzykulturowa

Cykl kulturoznawczy

Treści modułu kształcenia

Niniejszy kurs składa się z 3 bloków tematycznych. Pierwszy dotyczy przekładalności pojęć w komunikacji międzykulturowej oraz zawiera prezentację koncepcji naturalnego metajęzyka semantycznego i lingwistyki kognitywnej, jako narzędzi rozwiązania tego problemu. W bloku drugim omówione zostaną podstawowe procesy psychologiczne (postrzeganie, pamięć, emocje) oraz ich uniwersalne i kulturowo partykularne aspekty. Blok trzeci dotyczyć będzie różnych koncepcji osobowości oraz jej alternatyw a także podstawowych modeli relacji międzyludzkich wyrosłych na gruncie behawioryzmu i psychoanalizy a następnie poddanych weryfikacji w badaniach międzykulturowych.

Tematy i zagadnienia

1. Wprowadzenie do psychologii międzykulturowej

- psychologia międzykulturowa, transkulturowa, kroskulturowa
- zarys historii psychologii międzykulturowej na tle psychologii i antropologii

2. Komunikacja międzykulturowa a (nie)przekładalność pojęć

- teoria Sapira Whorfa oraz jej krytyka
- modele definiowania (klasyczny i probabilistyczny)
- słownik minimum i naturalny metajęzyk semantyczny Anny Wierzbickiej

3. Międzykulturowa lingwistyka kognitywna

- główne założenia Marka Lakoffa i Georga Johnsona
- badania międzykulturowe Zoltana Kovecsesa
- metafory specyficzne dla poszczególnych kultur, ale uniwersalność metaforyzowania

4. Procesy poznawcze. Uniwersalność i partykularność

- odbiór, przetwarzanie i przechowywanie informacji
- schematy, skrypty, stereotypy
- prawidłowości procesów poznawczych w percepcji ludzi

5. Emocje

- problem nazewnictwa poszczególnych emocji
- teorie emocji, współdziałanie wzorca doświadczeń z ciała oraz jego interpretacji
- emocje podstawowe i badania Ekmana
- kulturowo uwarunkowane doświadczenie i ekspresja emocji

6. Osobowość i opowieść

- koncepcje osobowości i narzędzia badania osobowości
- kolektywność i indywidualizm
- alternatywy dla idei osobowości
- psychologia narracyjna

7. Behawioryzm

- paradygmat uczenia się klasyczny i sprawczy
- motywacja z perspektywy behawioryzmu
- elementy memetyki

8. Psychoanaliza.

- najważniejsze nurty i idee w obrębie psychoanalizy
- rozwój psychoseksualny i kształtowanie się osobowości
- rola relacji z rodzicami dla relacji z innymi ludźmi
- najważniejsze rozwinięcia psychoanalizy (szkoła relacji z obiektem, analiza transakcyjna)

Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej

- Aronson E., Wilson T.D., Akert R.M., Psychologia społeczna. Serce i umysł, Poznań 1997.
 Dudek Z.W., Pankala A., Psychologia kultury, Warszawa 2008.
 Lakoff G., Johnson M., Metafory w naszym życiu, Warszawa 1988.
 Wierzbicka A., Słowa – klucze. Różne języki – różne kultury. Warszawa 2007.
 Zimbardo P., Psychologia i życie, Warszawa 1999.

Moduł VII – Komunikacja międzykulturowa

Cele kształcenia	
Komunikacja sama w sobie, choć wydaje się prosta, bywa procesem skomplikowanym w obrębie tej samej kultury, której członkowie używają tych samych kodów kulturowych (m.in. tego samego języka). Zatem, o ile bardziej złożona i wymagająca znajomości danego środowiska (jego uczestników – Innych) musi być ona na poziomie międzykulturowym. Celem kursu jest zaznajomienie jego uczestników ze specyfiką komunikacji międzykulturowej na wybranych przykładach.	
Metody sprawdzania i oceny efektów kształcenia uzyskanych przez słuchaczy	Egzamin na zakończenie kursu.
Typ modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny)	obowiązkowy
Semestr	I
Imię i nazwisko osoby/osób prowadzących moduł	Cezary Galewicz, Bożena Gierek, Agata Świerzowska
Imię i nazwisko osoby/osób egzaminującej/egzaminujących bądź udzielającej zaliczenia, w przypadku gdy nie jest to osoba prowadząca dany moduł	Cezary Galewicz, Bożena Gierek, Agata Świerzowska
Sposób realizacji	wykład
Wymagania wstępne i dodatkowe	brak
Rodzaj i liczba godzin zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego i słuchaczy, gdy w danym module przewidziane są takie zajęcia	20 godz.
Liczba punktów ECTS przypisana modułowi	3
Bilans punktów ECTS	3 ECTS = 75h pracy w tym: obecność (20h), przygotowanie do zajęć (25h), przygotowanie do egzaminu (30h)
Stosowane metody dydaktyczne	Metody podające - objaśnienie lub wyjaśnienie Metody podające - prezentacja multimedialna Metody podające - wykład informacyjny
Forma i warunki zaliczenia modułu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia, a także forma i warunki zaliczenia poszczególnych zajęć wchodzących w zakres danego modułu	Główną ocenę stanowi ocena uzyskana z końcowego egzaminu w formie pisemnej, sprawdzającego wiedzę obejmującą zagadnienia zrealizowane w trakcie kursu. Aby zaliczyć końcowy egzamin należy uzyskać co najmniej 60%.

Cykl kulturoznawczy

Treści modułu kształcenia

Kurs obejmuje zagadnienia teoretyczne (związane z komunikacją międzykulturową, typologią kultur, jak i z postrzeganiem Innego/Obcego) oraz praktyczne (dotyczące konkretnych przykładów ze spotkaniem z Innym/Obcym).

Program:

1. Komunikacja międzykulturowa i jej znaczenie.
2. Modele spotkania z Innym - podstawowe mechanizmy kształtowania się obrazu Innego/Obcego.
3. Kulturowe obrazy Innego.
4. Typologie kultur.
5. Język w kontekście komunikacji międzykulturowej.
5. Proksemika w kontekście krzyżowania się kultur (Niemcy, Anglicy, Francuzi, Japończycy, Arabowie) - odrębność rzeczywistości zmysłowych.
6. Twarz koreańska i chińska w komunikacji międzykulturowej.
7. Relacje osobowe w biznesie. Wpływie konfucjanizmu na społeczeństwo i ekonomię.
8. Wpływ chińskiego kontekstu kulturowego na adaptowanie nazw zagranicznych marek do języka chińskiego.
9. Komunikacja międzykulturowa w negocjacjach handlowych z partnerami indyjskimi.
10. Najważniejsze teoretyczne ujęcia problematyki negocjacji międzykulturowej w odniesieniu do makroregionu Azji Południowej.
11. Kulturowe aspekty indyjskiej rzeczywistości ekonomicznej.
12. Tradycyjne społeczności kupieckie, „nowi kapitaliści Indii” i globalna kariera indyjskich przedsiębiorstw.

Efekty kształcenia dla modułu kształcenia

W wyniku przeprowadzonych zajęć student powinien być w stanie:

- przedstawić działanie podstawowych mechanizmów kształtowania się obrazu Innego;
- objaśnić zależność czynników historyczno-polityczno-społeczno-ekonomicznych;
- prawidłowo interpretować zachowania w wybranych kręgach kulturowych;
- objaśniać różnorodne sytuacje powstające w trakcie procesu komunikacyjnego.

W wyniku przeprowadzonych zajęć student powinien umieć:

- wykorzystywać zdobytą wiedzę w celu poprawienia własnej komunikacji międzykulturowej;
- wyjaśnić dlaczego zazwyczaj obrazy Obcego powielają podobne motywy;
- zastosować zdobytą wiedzę w pracy w środowisku wielokulturowym.

W wyniku przeprowadzonych zajęć student nabędzie następujące postawy:

- świadomość różnic środowiskowych i kulturowych, wpływających na komunikację interpersonalną;
- postępowanie zgodne z odpowiednimi zasadami właściwymi danemu środowisku, kulturze;
- zdolność do oceny znaczenia danej sytuacji.

Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej

- Busch, Ch., *The Other of the Other?: Cultural Studies, Theory, and the Location of the Modernist Signifier*, „Comparative Literature Studies”, 2005, t. 42, nr 2, s. 162-180.
- Czał, D., *Twarz, komunikacja międzykulturowa i etyka: przykład Korei*, [w:] *Komunikacja międzykulturowa (zderzenia i spotkania)*, red. A. Kapciak, L. Korporowicz, A. Tyszka, Warszawa 1996, s. 205-218.
- Chutnik, M., *Szok kulturowy*, Kraków 2007.
- Craig, S., *Speaking of India. Bridging the Communication Gap when Working with Indians*, Boston-London 2007.
- Hall, E. T., *Ukryty wymiar*, Warszawa 2009.
- Harish, D., *India's New Capitalists. Cast, Business and Industry in a Modern Nation*, Basingstoke-New York 2008.
- Kumar, R., Worm, V., *International Negotiations in India and China: A Comparison of Emerging Giants*, Basingstoke-New York 2011.
- Leach, E., *Social Anthropology*, London 1982.
- Lothar, K., *Negotiating International Business: The Negotiator's Reference Guide to 50 Countries Around the World*, Charlstone 2006.
- Mikułowski Pomorski, J., *Komunikacja międzykulturowa*, Kraków 1999.
- Podemski, K., *Socjologia podróży*, Poznań 2005.
- Waldenfels, B., *Podstawowe motywy fenomenologii obcego*, Warszawa 2009.
- Waldenfels, B., *Topografia obcego*, Warszawa 2002.
- Zrozumieć Chińczyków. Kulturowe kody społeczności chińskich*, red. E. Zajdler, Warszawa 2011.

Literatura dotycząca języka zostanie podana na zajęciach.

Moduł VIII – Komunikacja niewerbalna

Cykl kulturoznawczy

Cele kształcenia	
Celem kursu jest zaznajomienie jego uczestników z obszarami mowy ciała (mimiką, kontaktem wzrokowym, ułożeniem i ruchem głowy, gestami, ułożeniem ciała, „organizacją przestrzeni”) oraz ze znakami i sygnałami, jakie możemy wysyłać przy pomocy ciała. W trakcie kursu zostaną także poruszone zagadnienia związane z rolą mowy ciała w życiu zawodowym. W kontekście mowy ciała analizie zostaną poddane zachowania „kobiece” i „męskie”. Rozważymy nieporozumienia mogące powstać przy odczytywaniu znaków i symboli, a wynikające z różnic kulturowych.	
Metody sprawdzania i oceny efektów kształcenia uzyskanych przez słuchaczy	Dyskusja problemowa
Typ modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny)	obowiązkowy
Semestr	II
Imię i nazwisko osoby/osób prowadzących moduł	Bożena Gierek
Imię i nazwisko osoby/osób egzaminującej/egzaminujących bądź udzielającej zaliczenia, w przypadku gdy nie jest to osoba prowadząca dany moduł	Bożena Gierek
Sposób realizacji	wykład z elementami konwersatoryjnymi
Wymagania wstępne i dodatkowe	brak
Rodzaj i liczba godzin zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego i słuchaczy, gdy w danym module przewidziane są takie zajęcia	12 godz.
Liczba punktów ECTS przypisana modułowi	3
Bilans punktów ECTS	3 ECTS = 75 h w tym: uczestnictwo w zajęciach (12h), przygotowanie do zajęć (36h), przygotowanie do egzaminu (27h)
Stosowane metody dydaktyczne	Metody podające - objaśnienie lub wyjaśnienie, Metody podające - prezentacja multimedialna, Metody podające - wykład informacyjny, Metody problemowe - wykład konwersatoryjny
Forma i warunki zaliczenia modułu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia, a także forma i warunki zaliczenia poszczególnych zajęć wchodzących w zakres danego modułu	Główną ocenę stanowi ocena uzyskana z końcowego egzaminu. Aby zaliczyć końcowy egzamin należy uzyskać co najmniej 60%.

Moduł VIII – Komunikacja niewerbalna

Cykl kulturoznawczy

Treści modułu kształcenia

Tematem kursu jest „mowa ciała”, czyli komunikacja niewerbalna. Dzięki uważnej obserwacji ciała naszego rozmówcy, prawidłowemu odczytywaniu znaków i sygnałów, jakie ono wysyła, możemy rozpoznać myśli, uczucia i zamiary danej osoby. Z drugiej strony, znajomość mowy ciała pozwala nam na wysyłanie jasnych, łatwo zrozumiałych sygnałów, co ma wpływ na prawidłową komunikację interpersonalną. W postawie i ruchu, w gestach i mimice znajdują wyraz nasze prawdziwe motywy działania, niezależnie od tego, czy tego chcemy czy nie, czy jesteśmy tego świadomi i czy nam to odpowiada, czy też nie.

Program:

1. Komunikowanie werbalne a niewerbalne. Schemat zachowań komunikacyjnych i powstawanie nieporozumień. Dekodowanie sygnałów niewerbalnych.
2. Korzenie zachowań niewerbalnych.
3. Różnorodność komunikacji niewerbalnej – świat znaków.
4. Różnice w wyrażaniu uczuć.
5. Mimika. Maski, maskowanie, maskarady.
6. Kontakt wzrokowy.
7. Trzymanie i ruch głowy.
8. Gesty. Dotyk.
9. Ruch zwracania się i odwracania. Terytorium i przestrzeń.
10. „Kobieca” i „męska” mowa ciała.
11. Ubiór i wygląd zewnętrzny.
12. Mowa ciała a praca.
13. Komunikacja niewerbalna w życiu codziennym.
14. Mowa ciała w kontaktach międzykulturowych.

Efekty kształcenia dla modułu kształcenia

W wyniku przeprowadzonych zajęć student powinien być w stanie:

- wskazać przyczyny powstawania nieporozumień w konkretnych sytuacjach komunikacji interpersonalnej;
- rozróżniać znaki stosowane w komunikacji niewerbalnej;
- prawidłowo odczytywać wysyłane znaki i sygnały;
- objaśniać różnorodne sytuacje obserwując mowę ciała osób w nich uczestniczących.

W wyniku przeprowadzonych zajęć student powinien umieć:

- wykorzystywać zdobytą wiedzę w celu poprawienia własnej komunikacji interpersonalnej;
- interpretować zachowania innych osób;
- zastosować zdobytą wiedzę w celu rozwiązywania nieporozumień;
- wykorzystywać zdobytą wiedzę w codziennych sytuacjach, np. w staraniach o pracę.

W wyniku przeprowadzonych zajęć student nabeędzie następujące postawy:

- świadomość różnic środowiskowych i kulturowych, wpływających na mowę niewerbalną;
- postępowanie zgodne z odpowiednimi zasadami właściwymi danemu środowisku, kulturze;
- zdolność do oceny znaczenia danej sytuacji;
- dbałość o jednoznaczne wysyłanie znaków i sygnałów.

Moduł VIII – Komunikacja niewerbalna

Cykl kulturoznawczy

Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej

- Knapp, M. L., Hall, J. A., *Komunikacja niewerbalna w interakcjach międzyludzkich*, Wrocław 2000.
- Knapp, M. L., Hall, J. A., Horgan, T. G., *Nonverbal Communication in Human Interaction*, 8th edition, Wadsworth 2014.
- Bierach, J., *Komunikacja niewerbalna. Za maską człowiek*, Wrocław 1998.
- Brocki, M., *Język ciała w ujęciu antropologicznym*, Wrocław 2001.
- Czal, D., *Twarz, komunikacja międzykulturowa i etyka: przykład Korei*, [w:] *Komunikacja międzykulturowa (zderzenia i spotkania)*, red. A. Kapciak, L. Korporowicz, A. Tyszka, Warszawa 1996, s. 205-218.
- Dul, R. A., *Komunikacja niewerbalna w teorii i badaniach*, [w:] *Komunikacja międzykulturowa (zblżenia i impresje)*, red. A. Kapciak, L. Korporowicz, A. Tyszka, Warszawa 1995, s. 43-65.
- Grzesiuk, L., Trzebińska, E., *Jak ludzie się porozumiewają?*, Warszawa 1978.
- Hall, E. T., *Ukryty wymiar*, Warszawa 2009.
- Henley, N. M., *Body politics. Power, sex & nonverbal communication*, New York 1977, s. 94-123 (chapter VII: Tactual politics: Touch).
- Ekman, P., *Kłamstwo i jego wykrywanie*, Warszawa 2010.
- Mikułowski Pomorski, J., *Komunikacja międzykulturowa*, Kraków 1999.
- Nęcki, Z., *Komunikacja międzyludzka*, Kraków 2000.
- =====
- Ekman, P., *Emotions Revealed*, New York 2003.
- Ekman, P., Friesen, W. V., *Unmasking the Face*, Cambridge 2003.
- Nydell, M. K., *Zrozumieć Arabów*, Warszawa 2001.
- Schober, O., *Körpersprache. Schlüssel zum Verhalten*, München 1992.
- Thomson, P., *Sposoby komunikacji interpersonalnej: spraw, by cię słuchano i odnieś sukces*, Poznań 1998.

6. Efekty kształcenia

Opis zakładanych efektów kształcenia na studiach podyplomowych

Nazwa studiów: Specjalista kompetencji międzykulturowych Typ studiów: doskonalące	
Symbol	Efekty kształcenia dla studiów podyplomowych
WIEDZA	
K_W01	ma podstawową wiedzę z zakresu kultury wybranych regionów we współczesnym świecie i jej związkach z innymi sferami życia społecznego
K_W02	ma podstawową wiedzę o różnych wymiarach systemów: religijnych, politycznych i ekonomicznych oraz ich związków z różnymi sferami życia społecznego
K_W04	zna i rozumie charakterystyczne dla wybranych kultur wzorce zachowania i myślenia w komunikacji interpersonalnej, także niewerbalnej
K_W05	ma podstawową wiedzę z zakresu psychologii komunikacji
K_W06	zna mechanizmy powstawania stereotypów
K_W07	zna podstawowe zwroty w wybranych językach

UMIEJĘTNOŚCI	
K_U01	potrafi efektywnie komunikować się z ludźmi różnych kręgów kulturowych w sytuacjach prywatnych i zawodowych
K_U03	umie samodzielnie zdobywać wiedzę i analizować teksty naukowe i publicystyczne dotyczące zagadnień współczesnych
K_U04	potrafi prawidłowo analizować, interpretować i wyjaśniać zjawiska z zakresu komunikacji międzykulturowej
K_U05	potrafi odczytać treści jawne i ukryte w komunikacji z mieszkańcami wybranych regionów świata
K_U06	posiada umiejętności związane z identyfikowaniem, analizowaniem zjawisk podlegających stereotypizacji, a także metod przeciwdziałania stereotypizowaniu i dyskryminacji
K_U07	umie samodzielnie zaprojektować działania służące edukacji antydyskryminacyjnej
K_U08	umie rozpoznać język/pismo danego kręgu kulturowego i nawiązać podstawową rozmowę z rodzimym użytkownikiem języka
KOMPETENCJE SPOŁECZNE	
K_K01	ma świadomość ważności i zrozumienie różnic kulturowych pomiędzy przedstawicielami stereotypowo określanych jedną nazwą (Azjaci, muzułmanie, Indianie, itp)
K_K02	ma świadomość w jaki sposób nawiązać relacje społeczne z przedstawicielami innych kręgów kulturowych
K_K03	wykazuje gotowość do uczestnictwa w projektach zarówno grupowych jak i indywidualnych
K_K03	ma świadomość zachowania postawy szacunku i tolerancji wobec innych tradycji kulturowych
K_K04	ma pogłębioną świadomość odrębności kulturowej innych ludzi
K_K05	ma świadomość konieczności ciągłego pogłębiania i aktualizowania wiedzy z zakresu danego kręgu kulturowego

7. Informacje organizacyjne

Jednostka prowadząca studia

Katedra Porównawczych Studiów Cywilizacji

Adres

ul. Grodzka 52, 31-044 Kraków

Telefon

12 6631755

12 6631756

E-mail

kpsc@uj.edu.pl

WWW

www.psc.uj.edu.pl

**KATEDRA
PORÓWNAWCZYCH
STUDIÓW
CYWILIZACJI**
UNIWERSYTETU JAGIELLOŃSKIEGO

Godziny przyjęć w sekretariacie

pn., wt., czw., pt., 10.00 - 14.00

Terminy zajęć w I semestrze:

Studia odbywają się w trybie zjazdów weekendowych

Kierownik studiów

dr Renata Iwicka

renata.iwicka@uj.edu.pl